

BISERICA și SCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Convorbiri

Intre un cercător și un incredințat.
Asupra ortodoxiei bisericii orientale.

De

FILARET

Mitropolitul Moscvei.

Convorbirea II.

Cercătorul: Aceasta o știu.

Incredințatul: Fiind-că nu-ți trebuie alt botez, nu poți fi incredințat chiar prin aceasta că harul botezului nu te-a părăsit cu desevîrșire?

Cercătorul: Pot să cred; însă vreau să cuget mai bine, dacă recapăt acest har prin celelalte taine, spre exemplu, prin pocăință, pe care biserica o numește al doilea botez.

Incredințatul: Dar' când nu ți-s'ar fi dat botezul, atuncia aceasta taină și cea a pocăinței ți-ar fi fost necesare, pe când acuma simți trebuință numai de pocăință nu și de botez; aceasta dovedește, că în taina botezului ai câștigat ceva ce nu mai ai trebuință să câștigi a doua oară.

Cercătorul: Poate că din momentul botezului, eu m'am unit cu corpul lui Iisus Cristos și tot sunt un membru al său, deși un membru bolnav, și poate chiar pe jumătate mort.

Incredințatul: Mi-se pare, că prin această suposiție se poate explica pentru ce nu se repețește botezul. Precum membrul unui corp fizic nu încetează a face parte dintr'insul decât numai atunci când este cu desevîrșire tăiat, sau cu totul mort, asemenea omul îmbrăcat cu Cristos prin botez nu încetează a fi membru corpului său, decât numai atunci când s'a lepădat de biserica creștină, sau când s'a făcut pradă morții.

Cercătorul: Recunosc aceasta.

Incredințatul: Ai putut vedea așa dar' și aprecia importanța și forța tainei botezului ce ți-s'a dat de biserica orientală; să tragem de aici câteva observații asupra raporturilor D-tale cu dînsa.

D-ta recunoști, că îndată după botez ai devenit membru corpului lui Iisus Cristos și al bisericii orientale, cu toate acestea zici că nu ști de care biserică să ții, și cauți o biserică cu care să poți să te unești; lucrând astfel nu te asemeni oare unui membru care ar voi să se deslipească din partea ce ocupă în corpul său și să ia un alt loc? Prin actul unirei cu biserica orientală, te-ai aluit în corpul lui Iisus Cristos. Nu este evident că în această biserică văzută se află tainic corpul nevăzut al lui Iisus Cristos sau ca să zicem așa o parte din acest corp, care este format prin unirea credincioșilor din toți timpii și din toate locurile? Ce este mai bine dar', a se silf cineva să rămână prin credință în această comunitate a sfinților, sau să caute cu neîncredere o altă biserică mai bine văzută plăcerii sale? Prin mijlocirea unei biserici particulare, a bisericii ruso-orientale, ești unit cu biserica universală alui Dumnezeu, și acum te ridici contra ei prin îndoieli și prin dispozițiunile rău-voitoare ale inimii tale. Oare nu se aseamănă aceasta cu ceea ce ar face un deget, când ar propune a se tăia din corp o mână, sau o altă parte mai mare?

Biserica, care din păgân te-a făcut creștin, a primit dela însuși Iisus Cristos puterea *de a te socoti ca un păgân și vameș, dacă nu ascuți nici odată de dînsa.* Și numai tu singur voiești să pui în rîndul păgânilor și vameșilor întreagă această biserică, care ți-a dăruit neprețuitele binefaceri ale creștinismului!

Unirea dintre membrii aceluiași corp nu poate să fie distrusă decât prin moartea întregului corp sau a câtorva din părțile sale. Ei bine, voiești tu să rupi unirea cu biserica orientală, cu care te-ai făcut același corp în Iisus Cristos; sau din în-

tâmplare te-ai convins că aceasta este moartă, această biserică, care ți-a dăruit viața prin sfințele taine ce ai primit dela ea?

Cercătorul: Mărturisesc, că mi-s'a întâmplat să întâlnesc persoane, care mi-au insuflat o idee, că biserica orientală e o biserică abătută, rătăcită.

Incredințatul: Judecând după ceea-ce te-am auzit spuind, pot să adaug că aceste insuflări au cucerit inima ta, ți-au întunecat ochii și ți-a astupat urechile, ca să nu vezi și să nu auzi adevărul.

Cercătorul: Mi-se pare și mie, și te ascult fără supărare.

Incredințatul: Și eu mă îndoiesc că cineva poate să asculte fără prevențiune când are inima deja bănuită.

Cercătorul: Atunci ce trebuie să fac?

Incredințatul: Trebuie să te ostenești, ca să te examinezi însuși și să vezi, nu cumva te îndoiești numai pentru-că voiești să te îndoiești, sau pentru-că ai prea multă încredere în acei cari au deșteptat îndoielile în inima ta?

Cercătorul: Nu gândesc de loc să se fi întâmplat ceva de astfel cu mine.

Incredințatul: Examinează cu îngrijire, de nu este aci cauza care te face să hrănești această gândire: *Biserica orientală nu este oare o falsă biserică?*

Cercătorul: Doresc să am o armă în contra acestei gândiri.

Incredințatul: Arma ce-ți trebuie este *spirituală care este cuvântul lui Dumnezeu*. El zice: *Cine este mincinos, de nu acela care neagă că Iisus este Cristos? Cel-ce neagă pe Tatăl și pe Fiul, este un Anticrist (1 Ioan 2, 22)*. Vezi dar' cine este mincinos în privința creștinismului? Este cel-ce nu recunoaște pe Iisus de Cristos de Fiu al lui Dumnezeu, de Dumnezeu-om, de Răscumpărător. Prin urmare biserica falsă și mincinoasă este aceea care nu recunoaște pe Iisus de Cristos, de Fiu al lui Dumnezeu, de Dumnezeu-om, de Răscumpărător; și această biserică este a lui Anticrist. Dar' biserica orientală, după spiritul adevăratului cuvânt al lui Dumnezeu, mărturisește pe Iisus Cristos de Fiu al lui Dumnezeu, de Dumnezeu-om, de Răscumpărător.

Cercătorul: Fie-care biserică poate să se apere cu această armă.

Incredințatul: Ai voi o armă care să te apere prin pierderea altuia?

Cercătorul: Trebuie oare să consider și pe biserica Romei, de exemplu, ca pe o adevărată biserică?

Incredințatul: Vrei cu ori-ce chip să mă silești să judec? Ei bine, să ști că după cuvintele mai sus citate ale sfintei Scripturi, nu voi cuteza nici odată să numesc o biserică falsă, atunci când dînsa crede că Iisus este Cristos. Biserica creștină poate fi sau adevărată și curată, când mărturisește adevărata și mântuitoarea învățătură a lui Dumnezeu, fără amestec de opinii omenești false și vătămătoare, sau poate fi adevărată, însă amestecată, adăogînd la adevărata și mântuitoarea credință creștină opinii omenești false și vătămătoare. Sfântul Apostol Pavel se pare că admite această deosebire când zice: *Noi nu suntem ca mai mulți alții, cari corup cuvîntul lui Dumnezeu; noi îl propovăduim cu toată curățenia ca din partea lui Dumnezeu însuși (2 Cor. 2 17)*.

Cît despre biserica orientală, cred că am probat destul mai sus, că Simbolul său nu conține decât învățatura cea curată. Ai zis că ești legat cu biserica orientală prin îndatorirea ce ți-ai luat mărturisind credința sa la botez. Cum ai luat acest angajament?

Cercătorul: Cred că Simbolul oriental, ce s'a citit în numele meu de naș la botez, este un jurământ prin care m'am îndatorat a mărturisi învățatura bisericii orientale ce se cuprinde în el.

Incredințatul: Foarte adevărat. Dar' în același n'ai luat și obligațiunea de a te supune bisericii orientale?

Cercătorul: Cum am luat acest angajament?

Incredințatul: Pe când se pronunța în numele tău aceste cuvinte: *Cred într'una, sfântă biserică catolică și apostolică*, ce înțeles aveau aceste cuvinte? Insemnau ele, spre exemplu: *cred, sau făgăduiesc a crede, într'una sfântă biserică catolică și apostolică cu toate acestea nu recunosc că biserica orientală este așa*, ci voi căuta această biserică adevărată când și unde voi voi? Sau mai bine, cuvintele tale însemnau: *cred în adevărata biserică care este biserica greco-orientală, sau în aceea din care și biserica rusă face parte?*

Cercătorul: Fără îndoială că în acest din urmă sens biserica greco-rusă o înțelegea obligațiunea luată de mine la botez; căci altfel n'ar fi consimțit a mi-l administra.

Incredințatul: Așadar', pentru a mă exprima într'un singur cuvînt, tu ai jurat credință bisericii greco-ruse.

Cercătorul: Eu n'am înțeles acest jurământ când l'am săvîrșit.

Incredințatul: Nu cum-va crezi prin aceasta, că el nu are nici o putere obligatoare pentru tine?

Cercătorul: Cel puțin nu sunt îndatorat să-l observ cu toată esactitatea ce ceri D-ta.

Incredințatul: Dar' ce este a nu observa cu esacitate un jurământ? Este oare a împlini ceva și a neglija celelalte? Este prin urmare, a-l observa în oare care casuri și a-l călca într'altele?

Dar' jurământul, prin puterea sa obligatoare, este un act religios, un lucru al lui Dumnezeu; și a face astfel de lucruri cu ușurință sau cu viclesug este ceva îngrozitor. *Blăstemat este, zice sfânta Scriptură, tot cela ce face lucrul lui Dumnezeu cu neabăgare de seamă* (Ierem. 48, 10).

Cereătorul: Spiritul în care s'a făcut jurământul nu depindea de mine, ci de nașul meu.

Incredințatul: Și cu toate acestea, crezi că ai primit toate drepturile ce conferă botezul.

Cereătorul: Și ce urmează de aici?

Incredințatul: Urmează că jurământul ce ai sêvîrșit te obligă să îplinești toate cele ce poruncește biserica greco-rusă, căci sub această condițiune ți-s'au dat toate acele drepturi legate de botez.

Cereătorul: Dar' dacă nașul meu a făcut un jurământ rău în numele meu, de a profesa o dogmă greșită?

Incredințatul: Angajamentul ar fi pierdut puterea sa, îndată ce te-ai fi incredințat că ceea-ce cerea el era contrar legii lui Dumnezeu; însași biserica orientală nu-ți cere nimica contrar voinței divine.

(Va urma Convorbirea a III-a).

Regulament

pentru examenele de cvalificaciune învățătorească, în diecesa română gr.-or a Aradului.

§. 1.

Fie-care candidat de învățator (candidată de învățătoare) este obligat (-ă) a se supune examenului de cvalificaciune. (Statut. Org. §. 122. Artic. de lege XXXVIII. §§-ii 102—114). Cel mult în 2 ani de zile dela datul absolutorului preparandial, este obligat fiecare candidat a face examenul de cvalificaciune.

§. 2.

Examenul de cvalificaciune învățătorească se va ținea de regulă **odată** la an și anume *la finea anului școlastic*, (în luna Iunie). Dacă însă este trebuință se va putea ținea examen de cvalificaciune și de 2-ori într'un an, și anume prima-oară: la mijlocul anului (în Februarie); ear a doua-oară: la finea anului școlastic (în Iunie).

§. 3.

La examen de cvalificaciune învățătorească se **admit:**

1. români gr.-or., cari au împlinit etatea de 18 ani și posed absolutor de preparandie dela institutul pedagogic gr.-or. rom. din Arad, cu nota generală de cel puțin *suficient*;

2. candidații de învățatori din alte diecese gr.-or. rom., cari pe lângă absolutor vor avea să presinte litere dela autoritatea superioară, căreia-i aparțin, că nu subversează motive pentru neadmitere la examen;

3. Teologii absolvenți încă vor fi admiși la examen de cvalificaciune învățătorească.

§ 4.

Nu pot fi admiși la examen de cvalificaciune:

1. Aceia cari la examen de cvalificaciune au obținut notă generală de „nesuficient“ de 2 ori (au fost respinși în 2 rînduri).

(Artic. de lege XXXVIII din 1868 §§ 104—114);

2. Cari prin sentință judecătorească au fost sau sunt osândiți la pierderea drepturilor civile;

3. Aceia, cari au fost eliminați din cutare preparandie;

4. Aceia, cari din cauza unor morhuri ori defecte corporale, sau spirituale, nu sunt capabili de a corăspunde chemării învățătorești.

§ 5.

a) Cererile pentru admitere la examen de cvalificaciune sunt de a se instrua cu următoarele acuze:

1. Atestat de botez; 2. Absolutor preparandial; 3. Candidații, cari deja funcționează ca învățatori, vor avea să prezenteze și atestat de serviciu estradat de inspectorul școlar-confesional.

b) Cei, cari se insinuă la examen de cvalificaciune imediat după absolvarea cursurilor preparandiale, vor avea să-și subștearnă cererile *Dirrecțiunei* institutului pedagogic, ear' aceasta Venerabilului Consistor; acei candidați însă, cari deja sunt aplicați de învățatori își vor subșterne petițiile de-a dreptul la Venerabilul Consistor.

c) Terminele de prezentare a cererilor sunt acestea:

1. 31 Ianuarie st. n., pentru examenul din Februarie și

2. 31 Maiu st. n., pentru examenul din Iunie.

d) Consistorul censurează petițiunile și aflându-le în ordine, le transpune comisiunei examinătoare.

§. 6.

a) *Comisiunea examinătoare* funcționează sub presiunea Episcopului diecesan, sau a locțiitorului său și se compune din următorii membri:

1. din un comisar consistorial,
 2. din directorul institutului pedagogic:
 3. din profesorii preparandiali.
- b) La examen trebuie să fie prezenți,
cel puțin 3 membrii, afară de president și de notar.
- c) Fie-care profesor examinează din acele studii,
pe cari *actualmente* le propune în preparandie.
- d) Ca notar va funcționa totdeauna membrul cel
mai tânăr al corpului profesoral dela preparandie.

§. 1.

Inspectorul regesc sau substitul său participă la examen în senzul Art. de lege XVIII din 1879 §. 6, minist. Nr. 17284/879 §. 18.

(Va urma.)

„Dispute cu Nazarinienii“.

În timpul mai recent, cred, că inima fiecărui preot, care cătuși de puțin se interesează de soarta și înaintarea bisericii, se va fi încălzit cetind cele două opuri nu de mult apărute »Amvonul« părintelui *Ioan Nicorescu* și »Dispute cu Nazarinienii« a d-lor *Aron Bartolomeu* și consoțul.

Publicându-se toate predicile pâr. Nicorescu în »Biserica și Școala«, rînd pe rînd, toate laolaltă, formează un bogat și abundent izvor, din care poți scoate multe și frumoase idei pentru hrana sufletească a credincioșilor. Critică nu fac, o vor face-o aceasta domnii profesori de teologie, ori alți preoți mai bătrâni; voiesc numai să atrag atențiunea fiecărui frate împreună slugitor — către aceste izvoare, ca să putem lupta, contra sectei, ce s'a incuibat între credincioșii noștri.

O, Dumnezeule, ce bine ar fi fost să nu se fi purtat preoțimea cu acea nepăsare față de această sectă, și ce bine ar fi fost dacă în loc »să-i lăsăm, că dacă vor vedea, că nu ne interesăm de ei, nu se vor lăpăda de biserica străbună, ear' vin ei înapoi« și alte vorbe și nepăsări de aceste, s'ar fi lucrat, s'ar fi dat opuri, cum sunt cele de față, apoi sunt pe deplin convinși, că n'ar fi ajuns acolo unde sunt astăzi, ci ar fi rămas singuri aceia cari căutau se turbure apa, și să pescuească în turbure.

Mare serviciu a făcut dl. A. Bartolomeu și consoțul, și cred, că vor mai face, bisericii și preste tot preoțimei; au dat în mîna preotului un studiu, un toiaș, o armă cu care luptînd contra acestor nefericiți, dacă va avea și căldura

inimii, ca cu »vreme și fără vreme« să o cetească și esplice tuturor credincioșilor, va eșfi biruitor; și »vai acelui ce nu va binevesti.«

Dumnezeu singur a binevoit să aducă vremea, ca să ne trezim și noi din somnul cel de moarte — să căutăm să împedecăm lăfșirea sectei — s'au făcut multe, s'au cetit disertațiuni, conveniri preoțești s'au ținut, și pe lângă toate aceste nici o carte nu s'a dat în mînile credincioșilor, prin cetirea căreia ei să se întărească în credință și să se ferească de ispitele ce yeneau din partea nazarinienilor, — ba societatea anglicană, vîzînd nepăsarea noastră cu miile liferează și împarte cărți și »Testamentul nou« între credincioșii noștri, — și apoi tot cărți de ale lor; d. e. »Foi pentru misiune« 4 fil. »Vino la Iisus« 10 fil. »Izvoarele deșerturilor« 6 fil. »Măestrul Filip — sau binecuvîntarea Bibliei« 6 fil., tot atîta otravă pentru puțini bani, etc. etc., și care nu vrea să cumpere de aceste, apoi îl îmbie cu »Patimile Domnului,« care unica n'are conținutul cărților de mai sus.

La noi chiar și acelora cari peregrinează la sfînta mănăstire a Hodoș-Bodrogului, la sîrbătoarea Adormirei Născătoarei de Dumnezeu, — precum am cetit, li-se împarte »Testamentul nou« de vînzătorii societății anglicane. Poftim acum edificare! Merge la mănăstire și venind acasă, are cărți de ale nazarinienilor, și cu drept cuvînt pot presupune, că cărțile de acestea vor vinde și pe-acolo între credincioși.

Eată deci, de ce mă bucur, că a apărut »Dispute cu Nazarinienii«. Vom avea o carte bună, edificătoare — dacă se vor împărți de acestea la mănăstire, vom avea fericirea să ne ținem credincioșii la credința străbună, deci e rîndul Ven. Consistoare, ca să pună sub tipar atît »Testamentul nou« cît și cărticica acum apărută și să dea ordin, că pentru fiecare biserică să se ordoneze o sumă oare-care, apoi să fie împartite între credincioși, sau pe cum se face cu calendarele, să se trimită fiecărui preot o sumă, și sunt convinși, că fiecare bucuros ia asupra sa sarcina plăcută de a le împărți și esplica.

Avem, laudă lui Dumnezeu, profesori luminați la sfînta teologie, cu știință și rang academic, mult ar fi de dorit, ca oare-careva dintre P. St. Domni profesori, să facă apel la preoțime, ca unul fie-care, care are nazarinieni în sat, să-i dea deslușiri în privința aceasta, că unul fie-care cum dispută cu nazarinienii din comuna sa, și pe bazele câștigate să compună un manual pentru fiitorii preoți, și să se tracteze cu teologii încă pînă sunt în teologie lucrurile aceste, ca pe cînd devine preot nou într'o comună, și îi stă înainte un nazarinian, să nu vină în perplexitate ci să fie gata la ori-ce eventualitate, învățîndu-le

în teologie; ușor va ști răspunde, mai cu înlesnire va ști feri pe unii de a merge la adunări, va pune pe unii în uimire, așa că vor merge cu mai mare drag la sfânta biserică, decât la adunări.

Tot preotul, susțin sus și tare, este conștiu de sarcina ce a luat pe umeri săi — și sunt convins că din răspuțeri luptă ca să-și apere biserică. Totuși e înzadar toată truda lui. Pentru ce? Pentru că nazarinenii nu cată ostenaelă, nu cheltueli, ci ei din locuri îndepărtate, merg în satele unde știu că până acuma nu se află secta aceasta; li se mai ușurează lucrul și prin aceea că la anumite ocațiuni, țirguri, călătorii, convenind cu mulți pe mulți îi ademenesc. Unul care până acuma a fost recunoscut de om pățimaș, ba poate pentru reutatea lui a suferit chiar și pedeapsă, închisoare, — trecând la năzărineni îi câștigă de aderenți, se face interpret fals tuturor așazemintelor sfinte din biserică noastră — este apoi îmbrățoșat de mai mulți și cu toții împreună merg în alte sate să esplice biblia »Testamentul nou.« Nu primesc nimic, totodata îndeamnă că nimenea să nu deie la nime nimic, — apoi câți nu se lapadă de biserică, numai și numai pentru aceea, ca să nu mai fie siliți să plătească.

De multe ori se poate auzi prin sat, că au venit năzărinenii cu 3—4 trăsuri, și au ținut adunare ici ori colo și mulți dintre cei cari s'au adunat să-i asculte, lasându-se seduși, nolens volens, se dau după ei, — apoi preot să fie care să-i poată și să știe să-i aducă la calea adevărată, după ce odată s'au încapăținat.

Mulți creștini din multe sate au îmbătrinit, fără ca să fi văzut măcar odată în viața lor un călugăr din vre-o sfântă mănăstire. Toți știu că călugării sunt oameni cu viață sfântă în mănăstire, toți știu că în mănăstire se sevîrșesc lucruri și rugăciuni sfinte. Ichipuiească-și fiecare preot, că din ordinațiunea mai înaltă a P. Sfințitului Domn Episcop — în vre-o duminică ori sərbătoare, va anunța de pe amvon credincioșilor, că pe atunci ori atunci, să se adune cu mic cu mare tiner și bătrân la sfânta biserică, — că va veni un călugăr din sfânta mănăstire, să slugească în biserică și să le predice, — au nu va fi plină biserică în Dumineca ori sərbătoarea aceea? au nu va alerga mic și mare tiner și bătrân la sfânta biserică să vadă și să audă predica călugărului anunțat? Sunt pe deplin convins că da, și cu bucurie îl vor asculta, — ear pentru a-i întări în credință, — pe lângă aceea să le mai împartă și câte o carte »Dispute cu Nazarinenii« „Testamentul Nou« sau icoane sfinte, aduse din sfânta mănăstire. Au nu mai mult ar putea face un călugăr pentru biserică, — decât poate face un interpret năzărinean, și dacă ei din depărtări

merg în sate să convirtească, oare de ce să nu o putem și noi face aceasta prin bărbații noștri aleși, cari n'au comis fapte demne de pedeapsă, și cari prin viața lor sfântă, sunt stimați; apoi un om necunoscut, nevăzut, străin, mai mult influențază asupra inimii, decât unul, care e întotdeauna cu ei. Aceasta apoi s'ar putea repeta tot la 2—3 ani. Acestei să-i urmeze câte o visitațiune canonică din partea Prea Sfințitului Domn Episcop diecesan, sau dacă din cauza bătrânețelor ar fi împedecat a o face, avem Archimandriți, Protosinceli, cari toți pot edifica prin prezența lor.

Aceste le-am aflat de bine ale publica, după ce am cetit »Amvonul« și »Dispute cu nazarinenii.« Rog pe toți frații împreună slugitori cu mine către Cel de sus, — să iasă din rezervă și să scrie în aceasta cauză, ca să putem ieși biruitori.

George Lupșa,
preot în Toracul-mic.

Cuvânt funebral.

Rostit la înmormântarea lui Nicolae Popa, episcopul bisericeii din Băița.

»Pământ ești și în pământ te vei întoarce.« (Facerea III, 19).

Triști Ascultători!

O veste tristă, o întâmplare dureroasă ne-a adunat pe noi în acest loc. Moartea, nemiloasa moarte earăși a cerut o jertfă; crudă cum e dînsa a tăiat fără să simtă jale, firul vieții unui fruntaș din această comună, întocmai cum un cosaș taie în vremea cositului mulțimea firelor de iarbă. Și nu i-a fost milă morții de suspinele și vaietele acestei văduve slabe și neputincioase, nu de plânsul și jelea acestor nepoți, rămași orfani de bunul lor unchiu. Nu, — ea nu cunoaște milă, ea nu știe ce e jalea, nu știe ce e amarul, nu ce e suspinul și plânsul, ea fără durere urmează a secera înainte noauă și noauă jertfe, și noi nu i ne putem împotrivi, nu-i putem sta în cale cu nimic. Și cine suntem noi? Din ce ne-am făcut? Și ce ne vom face ear? Au nu suntem noi lut, nu suntem țărână? Oare nu noauă ne sună cuvintele: »Pământ ești și în pământ te vei întoarce«? La ce dar' ne-am și încerca a ne ști împotrivi morții, căci nu vom isbuti a eși biruitori! Cercați numai, probați, voi oamenilor, toate armele, întrebuițați toate leacurile, toate doftoriile și farmecile acestei lumi împotriva morții și tot nu veți scăpa de paloșul nemilos ei ei. Nu, pentru-că moartea e osânda asupra noastră a tuturor, ea e urmarea păcatului strămoșesc, e judecata rostită asupra noastră de ziditorul nostru, și noi cu toții supuși suntem acelei judecăți neschim-

bate cu toții osândiți suntem a ne întoarce în pământul din care ne-am zidit, a ajunge earăși pulbere și prav. Nimenea, nimenea nu e scăpat de moarte, nu e scăpat împăratul, nu ostasul, nu bogatul nici săracul, nu dreptul nici păcătosul cu adevărat putem zice deci că: „Toate sunt țărână, toate cenușe, toate umbră.“

La ce însă vă spun eu aceasta, triști ascultători?! Au nu vedeți voi înși-vă cu ochii voștri? Nu petreceți voi la mormânt mai în fiecare săptămână, ca să nu zic în fiecare zi, câte un neam de al vostru, câte un prietin, câte un cunoscut, ori dacă nu pe unul dintre aceștia, apoi câte un străin? Și totuși o, cât de împetrită e inima omenească! Deși vede cum apun oamenii șir unul după altul, deși vede cum coboară în mormântul rece aici un bătrân cu pletele cărunte și gârbov de mulțimea anilor, dincolo un fecior ori fecioară în cea mai frumoasă vârstă, în vremea când ori în cotro se uită nu zărește decât veselie și voie bună; în alt loc un copilăș abia de eri de alaltăeri venit în lume, toate acestea semne că fiecare om în toată clipita se poate aștepta la moarte, totuși și omul încă viu și sănătos nu-și aduce aminte, că mai timpuriu ori mai târziu și lui îi va veni rîndul, și el va fi acoperit cu țărână și dat vermilor spre hrană. Aceasta nu o vede omul, nu, el nu vrea să știe că „toate sunt deșertăciune cele omenești“ și »toate sunt mai neputincioase decât umbra, toate sunt decât visurile mai înșelătoare.« De acestea nu vrea să știe el. Și tocmai deși la unele întâmplări triste și dureroase, cum e și întâmplarea aceasta, să vede omul a fi pătuns de suspinuri și dureri; aceasta se întâmplă numai pe o clipită, numai până osămintele răposatului, la a cărui petrecere ne-am adunat, se așează în mormânt, și încă în reîntoarcerea sa dela acea tristă priveliște, începe a uita totul, și-i vine de nou veselia. Vă întreb deci earăși, cum se poate să fie omul așa de ușoratec, cum se vine de el în fața morții pururea stând, își uită de sine și nici că gândește la sfîrșitul său?

Aci vedem, Tristi Ascultători! lucrând mâna cea atotputernică, vedem mâna cea atot îngrijitoare; Dumnezeu induratul cunoaște neputința firei omenești. El știe că noi suntem prea slabi de a putea suferi multele necasuri, multele amaruri și dureri ce pe fiecare ziua ne copleșesc, și în marea sa milă, în negrăita sa bunătate și iubire de oameni ne-a venit însuși în ajutor. Nu ne-a lăsat pradă necasurilor, nu jertfă durerilor, ci însuși din darul său a dat și omenimei darul de a se mângăia, a da pe incetul uitării ori ce pierdere, ori ce durere, ori ce amar și suferință, peste care dat i-a fost omului a trece în curgerea vremilor. Acum să ne întrebăm:

Câți oameni ar cădea pradă urgiei ne-

casurilor? Câți oameni s'ar prăpădi de durere, de jele și de amar, vezându-și părinții zăcând morți și fără suflare? Câți părinți nu ar muri cu zile, vezându-și pe fiii lor, razemul și spriginul neputințelor lor, apuși încă în floarea vieții? Fără îndoială mulțime de oameni s'ar prăpădi cu zile, ar apune înainte de a li se sfîrși firul vieții, s'ar cobori în tristul mormânt înainte de a-și gata pe deplin cursul vieții pământești, lipsiți fiind de marea dar Dumnezeuesc, de mângăere.

Și tocmai pentru că bunul Dumnezeu, între alte multe daruri, ne-a binecuvântat și cu darul mângăerii, noi dători suntem a folosi acel dar precum pofteste Dumnezeu și sfânta sa lege, cuprinsă în cărțile sfintelor scripturi și în așezămintele sfinților părinți. „Mângăeați, mângăeați pe poporul, grăește Dumnezeu... mângăeți-l pe dînsul“ Isaia 40; „părăsiți-vă de răutățile voastre, învățați-vă a face bine, isbăviți pe cel năpăstuit, judecați săracului, face-ți dreptate veduvei... și de vor fi păcatele voastre ca mohorăciunea ca zăpada le voiu albi“ ibid 1, 16. Nu e de ajuns deci a ne mângăia noi pe noi înșine, ci dători suntem a mângăia și pe alții. Decumva vedem pe alții în dureri, în jele și în intristare, să ne alăturăm și noi la durerea, la jelea și intristarea lor; dacă vedem pe alții în necazuri în împrejurări amare și grele, să sărim în ajutorul lor, tinzând ajutor grabnic și la vreme celor ce au lipsă de el, celor ce sufer și sunt neputincioși. Ear' ajutorul nostru să nu fie numai cu vorba, ci în faptă, bine știind cumcă »credința fără fapte moartă este.« Lucrând astfel vom folosi mângăerea, dăruită nouă de Dumnezeu, așa precum pofteste dînsul, precum cere legea sa vecinică și nestrămutată. Purtați deci sarcina unul altuia — întotdeauna — și așa veți împlini legea lui Cristos.« Galat VI. 6.

După aceste să ne întoarcem și să privim încă odată acest sicriu, în care zac osămintele unui soț iubit, a unui unchiu plin de dragoste, plin de dorul de înaintare a bunilor sei nepoți. Și ce ascunde acel sicriu? Cine este acel preaiubit răposat, la a cărui petrecere din urmă ne-am adunat noi? O! Pentru ce să vă spun eu?! Il știți cu toții. Jalea și durerea cea mare, ce o ved pe fețele voastre, triști ascultători, mi-o spune mie aceasta, ba chiar și mulțimea de oameni adunați în jurul acestui sicriu, mă face să pricep, că voi îl cunoașteți, îl știți pe răposatul, îl jeliți, îl plângeți și vărsați lacrimi pentru el, căci vi-a fost tuturora un binefăcător, a fost o inimă, a fost un suflet bun. Și cine n'a cunoscut aici și de aici până în mari depărtări pe cinstitul fruntaș al acestui orașel pe mult iubitul Nicolae Popa? Au nu era el podoaba acestei obști creștinești? Nu ere podoaba chiar a acestui

orășel întreg? Nu era el până la cea din urmă răsufare a sa sîrguinciosul epitrop al bisericii răsăritene de aici? Nu era el ajutorul lipsiților și binefăcătorul săracilor? Să-mi spună mie un singur om, că doară a intrat în casa acestui mult jelit răposat să ceară ceva, și că a eșit din casa lui neajutorat, necinstit ori nemiluit?!

O! Eu cetesc din fețele voastre și văd, că înși-vă simțiți pierderea ce ați avut-o, înșivă știți că cu răposatul apune în mormânt multă dragoste, multă iubire de oameni, mângăere și facere de bine. Și încă și mai mult. Cu el se coboară în recele mormânt neclătita credință, ce și-a păstrat-o dînsul în cursul vremurilor către sfânta biserică greco-răsăriteană în butul multelor ispite, pestecari a trecut acest orășel în anii din urmă. Da, — el a rămas ca foarte puțini alții, fiu credincios al mamei sale, al sfintei biserici, în care s'a botezat și încă nu s'a îndestulit cu atâta ci s'a pus în fruntea bisericii sale, a primit frumoasa chemare de epitrop, și dând ascultare fraților sei creștini, cari la fiecare reorganizare îl rugau neconștient să rămână în fruntea bisericii, a și rămas în aceasta stare până la cea din urmă clipită a vieții. Ca epitrop apoi a nisuit ca biserica sa lipsită de mare număr de credincioși să-și păstreze cinstea sa, să-și păstreze în totdeauna podoaba cea dintâiu, eară spre aceasta el jertfea mai mult, el care în viața sa n'a fost binecuvîntat cu familie, a știut să-și întocmească astfel sufletul seu, ca singura bucurie să și-o găsească în înfrumșetarea casei lui Dumnezeu, în dorul de a-și pune biserica sa dacă nu mai presus, cel puțin pe aceeași treaptă cu celelalte biserici creștine din acest orășel.

Creștin adevărat, om cinstitor și cinstit a fost răposatul de când a pus piciorul pe pragul vieții familiare și ca atare a rămas el până în ceasurile sale din urmă. Eată de ce îl jelim, eată de ce ne alăturăm și noi la durerea acestei văduve, la jalea acestor nepoți ai răposatului. Una însă ni-e mângăierea, ear aceea e jalea, e plînsul și durerea voastră. Aceasta ne întărește pe noi în credința că răposatul precum iubit a fost de voi aici, așa iubit va fi în ceriuri de bunul Tată al tuturor, și precum aici loc de cinste avut-a între voi, tot așa, pentru desăvîrșita sa viață creștinească va primi în ceriuri cununa fericirii de veci.

Și acum triști ascultători, să ne înălțăm cu toții inima noastră către Dumnezeul nostru și să zicem din tot sufletul: Doamne, Cea ce singur ești fără de păcat și ai putere peste toată făptura, cea ce poți suflet a perde ori a mîntui, așază pe robul tău acest mutat dela noi în locul cel de odihnă vecinică. Amin.

Moise Popoviciu,
preot.

CRONICA.

* Pentru fondul de ajutorare al elevilor dela Seminarul diecesan rom. gr. or. din Arad s'au adunat următoarele sume:

Colecta Nr. 23 dela oficiul parochial din Curtici — prin colectantul Grigorie Mladin, preot: Procopie Givulescu, preot 5 cor.; Grigorie Mladin, preot 5 cor.; Comuna bisericească gr.-or. rom. din Curtici 10 cor. De tot 20 cor.

Colecta Nr. 207 dela oficiul parochial din Ostrov — prin colectantul Iulian Popescu, preot: Comuna bisericească rom. gr.-or. din Ostrov 38 fil.; Iulian Popescu, preot 1 cor.; Coriolan Mursa, inv. 80 fil. De tot 2 cor. 18 fil.

Colecta Nr. 312 dela oficiul parochial din Utvin prin colectantul Victor Russu, preot: Comuna bisericească rom. gr.-or. din Utvin 3 cor.; Victor Russu, preot 2 cor. De tot 5 cor.

Colecta Nr. 297 dela oficiul parochial din Medveș — prin colectantul Lazar Pascu, preot: Lazar Pascu, preot 1 cor.; Vasile Dragan, inv. 1 cor.; Ioan Ruja, econom 1 cor.; Lazar Țaranu, econom 50 fil.; Mihai Miloș, econom 1 cor.; Ioan Marincu, econom 40 fil.; Ioan Marincu 20 fil. De tot 5 cor. 10 fil.

Colecta Nr. 454. dela oficiul parochial din Parhida prin colectantul Mochiu Vancea, preot: Alecsandru Marcuș, inv. 40 fil.; Gavril Chiș, 20 fil.; Alecsandru Erdei 20 fil.; Ioan Szilagyi 20 fil.; Petru Luca 20 fil.; Petru Luca iun, 20 fil.; Alecsandru Kis, 20 fil.; Gavril Peleş, 10 fil.; Gavril Socaciu, 10 fil.; Gavril Fenyés 20 fil.; vęd. Gavril Fenyés, 20 fil.; Grigoriu Albuț 20 fil.; Nagy Iosif 20 fil.; Alecsandru Barna 20 fil.; Florian Peleş 20 fil.; Gavril Farcaș 20 fil.; Gavril Szilagyi 10 fil.; Gavril Mihuț 20 fil.; Gavril Deac 20 fil.; Ioan Banyai 20 fil.; Petru Banyai 10 fil.; Ioan Kis 10 fil.; Gavril Misaroș 10 fil.; Ioan Misaroș, econom 20 fil.; Mochiu Vancea, preot 2 cor. De tot 6. 40 fil.

A incurs pe aceste 5 colecte suma de 38 cor 68 fil.

Suma intrată până aci 1518 „ 60 „

La olaltă 1557 cor. 28 fil.

† *Necrolog* Subscisii cu inima frântă de durere aduc la cunostință trecerea la cele eterne a prea iubitului și scumpului lor soț, tată, ginere, văr, unchiu și nepot Ioan Bulboca, mare proprietar, membru la congregia com. Arad și a direcțiunii băncii gyulavidéki etc. întemplată după scurte dar grele suferințe în 1 April a. c. în etate de 27 ani și în anul al 7-lea a fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pămîntești se vor așeza spre vecinică odihnă în 2 Aprilie a. c. la orele 3 p. m. după scuritul serviciu la casa proprie și în biserica gr.-or. română din Giula-maghiară în cimiterul gr.-or. român. Recviemul pentru odihna sufletului răposatului se va celebra în 3 Aprilie la 8 ore a. m. în biserica gr.-or. susnumită. Giula, la 1 April 1903 st. n.

Fie-i țîrina ușoară și memoria binecuvîntată! Vęd. Lucreția Bulboca, nasc. Mișcuția ca soție, Livia și Miti ca fiice, Elena Mișcuția ca soacră. Silvia Tamașdan și soțul Dr. George Plopu, Lucreția Tamașdan și soțul Iuliu Herbay, Dr. Liviu Tamașdan, Cornel Tamașdan, Ilie Mișcuția și soția Floare Cefan și fiii, Petra Mișcuția și soțul Flore Styr și fii, Ecaterina Mișcuția măr, Ludovica Baican și fii.

*Revista *România Musicală*, a intrat în al XIX-lea an de luptă pentru propășirea muzicii în România. Redacția și administrația: București, str. Olteni, 46.

Abonamentul în țară: 12 lei pe an; pentru învățătorii și preoții rurali, 8 lei pe an. No. 6, de la 15 Martie 1903, cuprinde următorul Sumar: Reorganizarea teatrelor naționale, de V. Gr.-Elvir. Cronica Musicală: Musică de cameră; Serata „Uniunii Studenților români“; Concertul „Cercului Cultural“ al Societății „Gutenberg“; Serata intimă a Societății corale „Carmen“, de Refa. Teatrul Național: „Degenerații“, de Don Remi. Religia Străbună, poezie, de Th. D. Speranță. Corespondențe: Paris, Théâtre du Vodeville, „Heureuse!“; Théâtre Sarah Bernhardt, „Werther“, de L. Hautemulle. Ochi pentru teatru. Sciri Scurte: Din străinătate; Din Țară. Bibliografie. Poșta Administrației.

Poșta Redacției.

Tr. T. Galșa. La Consistor au să se trimită numai extrase autenticate. Evidențele se păstrează la arhivul comitetului, — conform Instrucțiunii, § 63, lit *d.*, etc.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei **Dsosani-Gurbești** protopiatal Beiușului devenită văcanta prin îndepărtarea preotului Mihai Caba la parohia Suiug se escrie concurs cu termen de alegere ziua de **27 Aprilie** (10 Maiu) a. c.

Beneficiul anual constă din: a) 8 jugere 1064□ pământ arător; b) casa parochială cu intravilan de 1 h. 400□; c) birul preoțesc; 3) stolele dela funcțiunile obveninde, ear din partea Inaltului Guvern ajutorul decretat de 284 cor. 70 fl. pentru aceasta parohie.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta petițiunile adresate către comitetul parochial din **Ds. Gurbești** subscrisului protopresbiter în Răbăgani până la 25 Aprilie (8 Maiu) inclusive, ear recurenților pe lângă observarea §-ului 18 din Regulament li-să de voe a se presenta în cutareva Dumineca ori sârbătoare la bisericile din sus atinsele comune — pentru a-și areta desteritatea în rituale.

Comitetul parochial.

Cu știrea și învoirea mea: **ELIA MOGA**, protopresbiterul Beiușului.

—□— 1—3

In sensul concludului **Veh.** Consistor din Oradea-Mare de sub nr. 277 a. c. pentru parohia vacantă **Hinchiriș**, în tractul Vașcoului se escrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Dotatiunea e cea cuprinsă în coala de fasonare **B.** și anume: a), birul preoțesc, câte o bradie de bucate prețuit în bani 150 cor.; b), din stole 102 cor.; c), relut de cortel 80 cor.; d), întregirea dela stat 566 coroane.

Recurenții vor avea a-și trimite petițiunile lor ajustate conform Regulamentului în termenul prescriș în Beiuș la subscrisul.

Beiuș, la 17/30 Martie 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial **VASILIE PAP**, protopopul Vașcoului.

—□— 1—3

Licitațiuni minuende.

Comitetul parochial gr.-or. din comuna bisericească **Șistaroveț** cu aprobarea Veneratului Consistor diecesan din Arad cu datul 10/23 Octomvre

1902 Nr. 5896, deschide licitație minuendă pentru acoperirea sfintei biserici cu tinichea (pleh) prețul estimării e 2400 cor.

Licitația se va ține în 8/21 Aprilie la 10 ore în sfânta biserică. Condițiunile se pot vedé la oficiul parochial în fiecare zi.

Intreprinzătorii pot licita și verbal și prin ofert depunând 10% ca vadiu.

Comitetul parochial.

—□—

Pe basa Inaltei încuviințări a Prea Veneratului Consistor gr.-ort. român din Arad cu datul 7/20 Martie Nr. 840 și 1059/1903 se publică licitațiune minuendă verbală, pentru zidirea de nou a sfintei biserici din comuna **Nadăș**, protopopiatal Buteni comitatul Aradului cu prețul de esclamaré 11814 cor. 23 fl.

Planul și preliminarul de spese se pot vedé la subscrisul și până în ziua de licitațiune ce se va ține la 8/21 Aprilie la orele 11 a. m. în localitatea școalei gr.-ort. române din loc.

Cel-ce voiește a primi lucrul, va trebui să depună vadiul de 10% dela suma preliminară în bani gata sau hârtii de valoare.

Antreprenorul, care va primi lucrul va suporta speșele de colăudare și speșele ce s'au făcut cu faceșrea planului și censurarea lui; pentru participarea la licitație nu au să capete diurne, viatic și speșe de călătorie.

Pe lângă acestea, comitetul parochial își susține dreptul, de a prefera pe vre-un măestru cunoscut de solid și cu deplină garanță.

Nadăș, la 18/31 Martie 1903.

George Popoviciu,

preot gr.-ort. rom. ca președ. comit. pa rochial

1—3

—□—

Pentru acoperirea cu tinichea (pleh) a bisericeii, pentru vâpsirea turnului, și pentru aurirea crucilor de pe turnul și altarul bisericeii, se escrie concurs cu prețul de esclamaré 1549 cor. 50 fl.

Termenul licitațiunei e fixat pe 16/29 Martie a. c. la 10 ore dimineața.

Măestrii doritori de a întreprinde aceste lucrări se avisează a fi provăzuți cu vadiul de 10%.

Topolo veșul-mare, în 2 Martie 1903.

Comitetul parochial.

—□—

3—3

Pe baza înaltei dispoșițiuni a Veneratului Consistor gr. or. rom. din Arad de sub Nr. 5866/1902 se publică licitațiune minuendă pentru renovarea sfintei biserici și acoperirea turnului cu tinichea galvanisată (galvanisirtes Zinkblech) din comuna **Pesac** tractul **B.-Comloș** cu preț de esclamaré 2756 cor.

Preliminarul de spese, precum și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial.

Licitațiunea se va ținea Duminecă la **23 Martie** (5 Aprilie) a. c. în Pesac la două ore d. a. în școală ear licitanții au a depune 10% vadiu nainte de licitare.

Andrieu Fizeșianu
paroch.

Andrei Mih. Bogdan,
preș. com. par.

—□—

3—3